

Utbildningsinspektion i Granbackaskolan, förskoleklass och grundskola årskurs 1–5

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Solna kommun och besökt Granbackaskolan den 23–25 oktober 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida. (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Granbackaskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Granbackaskolan intervjuades skolledning, elever, lärare, elevvårdspersonal samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte även verksamheten i skolans förskoleklass och gjorde lektionsbesök i skolans samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Granbackaskolan	Antal elever
Förskoleklass	46
Grundskola	211

Källa: Uppgifterna ovan är skolans egna och gäller december 2007.

Granbackaskolan ligger i Solna kommun norr om Stockholm och omfattar förskoleklass och årskurs 1–5 bestående av två klasser per årskurs. I skolan finns också

den obligatoriska särskolan som behandlas i en separat rapport. Skolan leds av en rektor samt två biträdande rektorer varav den ena har ansvar för förskoleverksamheten. Skolan arbetar i arbetslag och arbetslagsledarna ingår i skolans ledningsgrupp tillsammans med rektorn och de biträdande rektorerna.

Skolan ingår, tillsammans med övriga skolor i Solna, i försöket med timplanlös utbildning i grundskolan, vilket kommenteras ytterligare i kommunrapporten.

Denna rapport omfattar inspektion av förskoleklass och grundskola.

Helhetsbedömning

Inspektörernas huvudsakliga intryck är att Granbackaskolan är en överlag väl fungerande skola med goda förutsättningar att bedriva en verksamhet i enlighet med de riktlinjer författningarna anger.

Skolan erbjuder en trygg miljö för eleverna och arbetet med normer och värden är överlag av god kvalitet. Skolans likabehandlingsplan behöver dock förbättras på vissa punkter.

Undervisningen bedöms i huvudsak hålla god kvalitet och ge goda förutsättningar för elevernas måluppfyllelse. Verksamheten är dock mer eller mindre anpassad till elevernas individuella behov och förutsättningar beroende på lärare. Även elevernas möjlighet till inflytande över det egna lärandet beror på den enskilde läraren.

Andelen elever som uppnår målen i de nationella ämnesproven i svenska och matematik har varierat under åren 2004-2007. Det senaste årets siffror gör dock att inspektörerna bedömer de kunskapsresultat som finns att tillgå på skolnivå, det vill säga resultaten från de nationella ämnesproven i årskurs 5, som godtagbara. Skolan har i övrigt ingen samlad bild av elevernas kunskapsresultat i övriga kursplanämnen vilket måste åtgärdas. En sådan bild är nödvändig, bland annat för att upptäcka variationer i elevernas måluppfyllelse. Dessa resultat behöver sedan analyseras för att åtgärda eventuella brister i verksamheten.

Skolans organisation för att upptäcka och ge stöd till elever är god. Inspektörernas intryck är dock att stödet i alltför hög grad koncentreras till att gälla engelska, svenska och matematik. Även i detta avseende kan en samlad bild av elevernas måluppfyllelse i samtliga ämnen bidra till att stödbehov i andra ämnen än de ovanstående upptäcks och tillgodoses.

Skolans kvalitetsarbete kan också utvecklas genom en bättre uppföljning av bland annat kunskapsresultaten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Även processen kring framtagandet av kvalitetsredovisningen måste förbättras genom att elever och samtlig personal medverkar i framtagandet.

Skolans svaghet synes vara det faktum att de olika arbetslagen bedriver sin verksamhet delvis separerade från varandra i brist på tydlig pedagogisk ledning. Inspektionen visar på ett flertal olikheter mellan arbetslagen. Ledningen är medveten om detta och har vidtagit ett antal åtgärder för att hela skolan ska arbeta mot samma mål. Dessa åtgärder har, enligt inspektörerna, endast delvis lämnat avtryck i verk-

samheten och rektorns övergripande ansvarstagande för den pedagogiska utvecklingen på skolan som helhet behöver därför vidareutvecklas.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen i årskurs 5 (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Skolan upprättar inte åtgärdsprogram för alla elever som behöver särskilt stöd (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Svenska som andraspråk anordnas inte i enlighet med förordningen (2 kap. 15-16 §§ grundskoleförordningen).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav (3 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolans arbete med de individuella utvecklingsplanerna bör förbättras.
- Lärarnas arbete med att ge eleverna möjlighet till inflytande över sitt eget lärande bör förbättras
- Lärarnas arbete med att individanpassa undervisningen bör vidareutvecklas.
- Skolan bör förbättra kvaliteten i de åtgärdsprogram som upprättas.
- Skolans arbete med ordningsregler bör utvecklas.
- Rektorns pedagogiska ledarskap bör förbättras.
- Skolans kvalitetsarbete bör förbättras.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *ansevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig goda kunskaper i förhållande till läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar:

I författningarna anges att skolan har ansvar för att eleverna inhämtar nödvändiga kunskaper i enlighet med målen i läroplanen och de nationella kursplanerna.

Inspektionen visar att de kunskapsresultat som finns att tillgå på skolnivå är skiftande. Enligt skolans egna uppgifter bedömdes 86 procent av eleverna uppnå målen i de nationella ämnesproven för årskurs 5 i matematik år 2007. Motsvarande siffra i svenska var 74 procent och i engelska 100 procent. År 2006 var motsvarande siffror 66 procent i matematik, 77 procent i svenska och 100 procent i engelska. Utöver resultaten i de nationella ämnesproven i årskurs 5 kan skolan inte redovisa hur måluppfyllelsen i övriga kursplaneämnen ser ut. Se vidare under avsnittet Uppföljning av kunskapsresultat.

1.2 Uppföljning av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om resultatet av skolans verksamhet följs upp kontinuerligt så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,

- om lärarna använder resultaten från de nationella proven för att analysera och främja elevernas kunskapsutveckling,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla årskurser.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas bedömer inspektörerna att området Uppföljning av kunskapsresultat är av mindre god kvalitet.

På skolnivå finns endast resultaten från de nationella ämnesproven i svenska, engelska och matematik att tillgå. Skolan har dock analyserat dessa resultat och bland annat har kompetensutvecklingsgrupper startats i både matematik och svenska som resulterat i en rad åtgärder på elevnivå. Samtliga elevers kunskapsutveckling diskuteras också varje läsår i så kallade elevrundor.

Inom följande områden bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls:

Uppföljning av alla ämnen på skolnivå

Enligt författningarna åligger det skolan att följa upp elevernas resultat i förhållande till de nationella målen. Kursplanernas mål anger den kunskapsnivå som alla elever minst ska uppnå efter det femte skolåret i samtliga ämnen.

I Granbackaskolan finns ingen samlad bild av i vilken omfattning eleverna i årskurs 5 når dessa mål i samtliga ämnen. Enligt skolledningen är detta ett utvecklingsområde på skolan och diskussioner har startats om hur skolans bild av elevernas samlade resultat ska förbättras. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för skolans resultat och för att dessa följs upp och utvärderas i relation till bland annat de nationella målen. Det är således nödvändigt att en samlad bild finns av elevernas resultat på skolnivå och att denna ligger till grund för analys och förbättring av verksamheten i stort. Skolan kan inte redogöra för hur stor andel av eleverna som uppnår de nationella målen i årskurs 5 i kursplanernas samtliga ämnen vilket måste åtgärdas.

Uppföljning i alla årskurser

Inte heller för eleverna i de tidigare årskurserna finns någon samlad bild på skolnivå av elevernas kunskapsutveckling i relation till de nationella målen i samtliga ämnen.

1.3 Bedömning och kommunikation av resultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna utvärderar varje elevs kunskapsutveckling utifrån kursplanernas mål i samtliga ämnen,

6 (14)

- om kontinuerliga utvecklingssamtal, med stöd av den individuella utvecklingsplanen, genomförs samt att ett samtal förs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,

Bedömning av området Bedömning och kommunikation av resultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas bedömer inspektörerna att området Bedömning och kommunikation av resultat sammantaget är av god kvalitet.

För utvärdering och uppföljning av de enskilda elevernas kunskapsutveckling i svenska, engelska och matematik används bland annat läsutvecklingsschema (LUS), nationella ämnesprov i årskurs 5 samt olika diagnosmaterial. Uppföljning och utvärdering i övriga ämnen görs kontinuerligt av lärarna och i samband med att individuella utvecklingsplaner upprättas vid utvecklingssamtalen.

Inom följande område bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls:

Individuella utvecklingsplaner

Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan (IUP) för varje elev vid utvecklingssamtalet. Läraren ska i denna plan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Inspektörerna har tagit del av några exempel på Granbackaskolans individuella utvecklingsplaner. Dessa saknar delvis hänvisning till vilka skolans insatser ska vara för att eleven ska ha framgång i sin kunskapsutveckling. De individuella utvecklingsplanerna är inte heller framåtsyftande i alla ämnen utan snarare en beskrivning av elevens hittillsvarande utveckling. De mål som formuleras för elevernas utveckling bör ytterligare konkretiseras och kopplingen till de nationella målen tydliggöras. Även strävansmålen i läroplan och kursplaner bör beaktas vid upprättandet. Inspektörerna bedömer att skolans arbete med individuella utvecklingsplaner bör förbättras.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans verksamhet,
- om organisation och varierade arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,

- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om alla som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas bedömer inspektörerna att området Genomförande av utbildningen sammantaget är av god kvalitet.

I läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) har staten ålagt skolorna ett ansvar för att eleverna i grundskolan uppnår vissa kunskapsmål. Varken läroplanens mål att uppnå eller kursplanerna för grundskolans ämnen gäller emellertid för förskoleklassen. I Granbackaskolans lokala arbetsplan finns dock så kallade avstämningsmål för förskoleklassen.

Förskoleklassen är en del av skolan och det första steget i att genomföra och uppfylla läroplanens mål. Genom förskoleklassen ska övergången från förskola till grundskola underlättas. Inspektörerna bedömer att verksamheten i Granbackaskolans förskoleklass stämmer överens med läroplanens mål och riktlinjer samt ger en god grund för barnens fortsatta lärande och utveckling.

I inspektionen framkommer att elever och föräldrar överlag är nöjda med den undervisning som bedrivs på skolorna. Lärarna kan i samtal med inspektörerna motivera sina pedagogiska tankar och framhåller också vikten av att alla elever ges utmaningar utifrån sina individuella behov och förutsättningar. Vid inspektörernas besök observerades varierade arbetsformer där bland annat elevernas förmåga att samarbeta aktivt tränades. Se dock även under avsnittet Anpassning av verksamheten till elevernas behov.

På skolan bedrivs olika projekt, bland annat inom området hälsa där eleverna ges tillfälle till lekfulla motionspass. Även ett läslustprojekt bedrivs vilket enligt både lärare och föräldrar har bidragit till elevernas lust att läsa.

Inom följande område bedömer inspektörerna dock att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls:

Inflytande och ansvarstagande

Enligt läroplanen ska läraren tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen och förbereda eleverna för delaktighet och medansvar.

Vid inspektionen framkommer i intervjuer och samtal med elever att deras möjligheter till inflytande över undervisningen i vissa fall är begränsat. Elever har svårt att ge konkreta exempel på tillfällen då de ges ett reellt inflytande och menar att detta ibland inskränker sig till att de får välja vad de vill göra när de får tid över. Inspek-

törerna ser också vid lektionsbesök exempel på svagt elevinflytande och flera elever inspektörerna möter uppger att lärarna vanligtvis planerar undervisningen utan elevernas medverkan. Denna bild är emellertid inte entydig. Inspektörerna ser även exempel där lärare ger eleverna möjlighet till inflytande. En del lärare ger också under samtal med inspektörerna exempel på hur eleverna får planera en del av sitt arbete och välja redovisningsformer. Andra lärare låter eleverna komma med förslag till lektionsinnehåll och för samtal med eleverna om hur de tänker kring sitt eget lärande och olika inlärningsstilar. Skolan bör, i enlighet med ovanstående resonemang, utveckla arbetssätt och arbetsformer för att öka elevernas möjligheter till inflytande över undervisningen och sitt eget lärande så att detta inflytande inte är avhängigt vilken lärare eleverna har.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov,
- om skolan uppmärksammar och hjälper elever i behov av särskilt stöd,
- om åtgärdsprogram alltid upprättas vid särskilda stödinsatser.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas bedömer inspektörerna att området Anpassning av verksamheten till elevernas behov huvudsakligen är av god kvalitet.

Enligt ledningen är det ”eleverna som styr behoven”, det vill säga ledningen fördelar resurser utifrån hur behoven ser ut i de olika klasserna. Skolan arbetar för ett inkluderande synsätt på elever i behov av stöd och har till exempel ett specialteam där de specialpedagogiska resurserna för skolan är samlade. Teamet hjälper arbetslagen med pedagogisk handledning och observation av enskilda elever. Stöd ges även till elever, antingen i klassen, enskilt eller i liten grupp.

Inom följande områden bedömer inspektörerna dock att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls:

Anpassning till varje elevs förutsättningar och behov

Enligt författningarna ska skolans undervisning anpassas till elevernas förutsättningar och behov. Under inspektionen framkommer att anpassningen av undervisningen utifrån elevernas förutsättningar och behov är lärarberoende. Inspektörerna ser exempel på god individanpassning där alla elever ges möjligheter till lärande på sin nivå men även exempel där elever gjort färdigt en uppgift och sedan får vänta relativt länge på att samtliga elever ska bli klara med samma uppgift. Elever inspektörerna möter säger att de ibland får göra uppgifter även om de är för lätta. Samma elever citerar lärare som ibland säger ”ibland är det bra att träna sånt man redan

kan". Individanpassningen är, enligt intervjuade föräldrar, ofta av kvantitativ art, det vill säga att eleverna ges "mer av samma sak". Det förekommer också exempel på att elever i de lägre årskurserna som inte hinner göra färdigt uppgifter i skolan måste göra färdigt dessa hemma. Ovanstående resonemang tyder enligt inspektörerna på att skolans arbete med att individanpassa undervisningen bör vidareutvecklas.

Upprättande av åtgärdsprogram

Om det framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder åligger det enligt grundskoleförordningen rektorn att se till att behovet utreds och att åtgärdsprogram utarbetas. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

I Granbackaskolan ges särskilt stöd, enligt intervjuad personal, företrädesvis i svenska, engelska och matematik och mer sällan i exempelvis praktiskt estetiska ämnen. Inspektörernas intryck är, efter att ha tagit del av skolans åtgärdsprogram, att stödet ofta fokuserar kring organisatoriska eller sociala åtgärder och att det i vissa fall saknas en analys om vilka pedagogiska åtgärder som behöver sättas in för elever i behov av särskilt stöd. Inspektionen visar också att åtgärdsprogram inte alltid upprättas för de elever som riskerar att inte uppnå kursplanernas mål, vilket måste åtgärdas. Dessutom bör kvaliteten förbättras i de åtgärdsprogram som skolan upprättar.

I samband med upprättandet av åtgärdsprogram är det av yttersta vikt att elevens lärmiljö analyseras och att undervisningen kritiskt utvärderas för att upptäcka eventuella brister. Inspektörerna vill även betona vikten av att arbetet med särskilt stöd präglas av systematik och uppföljning. Uppföljningen leder till nya mål, ny planering, genomförande och uppföljning i en ständigt pågående utvecklingsspiral.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt samhälls demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och värden i enlighet med styrdokumentet för vårt skolväsende.

Enligt skollagen ska utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvars-kännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanen framhålls att barnen och eleverna ska utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna ska också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden och eleverna ska kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- förekomsten av trakasserier eller annan kränkande behandling,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal och elever,

10 (14)

- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med bestämmelserna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området Normer och värden i studiemiljö och samvaro sammantaget är av god kvalitet.

Granbackaskolans resultat av arbetet med normer och värden är enligt inspektörerna gott. Miljön är lugn och det råder en god samtalston mellan elever och lärare och mellan elever. Kompisstödjare finns i vissa klasser. Intervjuade elever och föräldrar upplever skolan som trygg. Särskoleeleverna är väl integrerade och har en god social situation bland övriga elever. Ett aktivt värdegrundsarbete bedrivs i arbetslagen men flera elever inspektörerna talar med vittnar om avsaknaden av ett gemensamt förhållningssätt bland lärarna. Denna bild bekräftas av lärarna som anser att en övergripande diskussion på skolnivå om det dagliga värdegrundsarbetet och förhållningssättet alltför sällan förs. Se även under avsnittet Rektors ansvar samt Kvalitetsarbete.

Inom följande områden bedömer inspektörerna dock att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls:

Ordningsregler

Enligt grundskoleförordningen har rektorn ansvar för att ordningsregler finns för varje skola och att dessa utarbetas och följs upp under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare.

Granbackaskolan har enligt skolledningen tagit fram ordningsregler på skolnivå men inspektörerna ser inte dessa skolgemensamma regler någonstans på skolan och enligt eleverna och lärarna är reglerna olika i de olika arbetslagen. Eleverna i elevrådet har varit med i framtagandet av ordningsregler. Inspektörerna vill dock betona vikten av att samtliga elever vet vilka regler som gäller på skolan och skolan bör därför förbättra arbetet med att ta fram skolgemensamma ordningsregler och utveckla ett gemensamt förhållningssätt bland personalen vid tillämpningen av dessa.

Likabehandling

Som en följd av lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67) ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Likabehandlingsplanen ska arbetas fram under medverkan av elever och personal. Se även Skolverkets allmänna råd för arbetet med att främja likabehandling.

Granbackaskolan har vid inspektionstillfället en likabehandlingsplan som endast till vissa delar uppfyller lagens krav. Bland annat saknas en specifik redovisning av verksamhetens behov, utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka

insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Även en tydlig ansvarsfördelning saknas och eleverna har inte heller medverkat vid likabehandlingsplanens framtagande. Vid inspektionstillfället var ansvar för upprättande av en likabehandlingsplan inte överlämnat till rektorn varför bedömning sker i den övergripande kommunrapporten.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och om kommunen och skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor är förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten utvecklas i riktning mot de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas bedömer inspektörerna att området Rektors ansvar är av mindre god kvalitet.

Som tidigare nämnts leds skolan av en rektor och en biträdande rektor. Ansvarsfördelningen dem emellan är enligt inspektörerna tydlig och ska, enligt ledningen, revideras varje år.

Inom följande område bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls:

Rektor som pedagogisk ledare

Av författningarna framgår att rektorn ska verka för att utbildningen utvecklas i riktning mot de nationella målen.

Granbackaskolan är organiserad i tre arbetslag, två för förskoleklassen och årskurs 1–3 och ett arbetslag för de fyra klasserna i årskurs 4 och 5. Under inspektionen framkommer att de olika arbetslagen bedriver ett pedagogiskt arbete relativt separerade från varandra. Både elever, föräldrar och personal ger på olika sätt uttryck för dessa skillnader. Lärare inspektörerna möter anser att det finns ett stort behov av kontinuerliga pedagogiska diskussioner på skolövergripande nivå. Se även under avsnittet Normer och värden i studiemiljö och samvaro. Inspektörerna uppfattar

även att det till stor del saknas en röd tråd för det pedagogiska arbetet från förskoleklass upp till årskurs 5. Ledningen är medveten om detta och uppger att de har vidtagit ett antal åtgärder för att hela skolan ska arbeta mot samma mål. Rektorn planerar även att presentera sin pedagogiska vision för personalen i november 2007. Åtgärder hittills vidtagna av skolledningen har, enligt inspektörerna, endast delvis givit synbarliga resultat i verksamheten. Rektorns övergripande ansvarstagande för den pedagogiska utvecklingen på skolan som helhet behöver därför förbättras.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att professionellt kunna utföra sina arbetsuppgifter,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utveckling och kompetens:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Flertalet lärare på Granbackaskolan har för uppdraget relevant utbildning och erbjuds kontinuerligt kompetensutveckling utifrån verksamhetens behov. Rektorns och personalens kunskaper om gällande bestämmelser är överlag goda. Inspektörerna bedömer att området Personalens utveckling och kompetens är av god kvalitet.

3.3 Tillgång till utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och om den erbjudna undervisningstiden kan redovisas,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som innebär en ringa kostnad.

Bedömning av området Tillgång till utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas bedömer inspektörerna att området Tillgång till utbildning är av god kvalitet.

Av inspektionen framgår att eleverna i Granbackaskolan i huvudsak erbjuds en verksamhet och undervisning som till innehåll och omfattning är i enlighet med gällande bestämmelser.

Inom följande område bedömer inspektörerna dock att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls:

Garanterad undervisningstid

Enligt grundskoleförordningen ska elever som bedömts behöva svenska som andraspråk undervisas i detta ämne och inte i ämnet svenska.

I inspektionen framkommer att undervisning i svenska som andraspråk vid Granbackaskolan ges som stöd i ämnet svenska. Detta måste åtgärdas.

3.4 Kvalitetsarbete**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete med syftet att nå målen i styrdokumentet,
- om det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Med hänvisning till vad som nedan redovisas bedömer inspektörerna att området Kvalitetsarbete är av mindre god kvalitet.

Inom följande områden bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls:

Systematiskt kvalitetsarbete

I författningarna finns angivet att skolans verksamhet ska utvecklas så att den svarar mot nationella mål och riktlinjer. Detta främjas bland annat genom systematisk

uppföljning och utvärdering av verksamheten. Vid läsårets slut utvärderar personalen det gångna årets arbete och skolledningen gör utifrån denna utvärdering en sammanställning innehållande förslag till åtgärder och vilken funktion på skolan som ska ansvara för dessa åtgärder. Trots detta visar inspektionen att skolans övergripande kvalitetsarbete kan vidareutvecklas, exempelvis genom att analysera de resultat som verksamheten som helhet når i förhållande till de nationella målen och vilka åtgärder som behöver sättas in för att förbättra måluppfyllelsen. Se även under avsnittet Uppföljning av kunskapsresultaten. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsarbete bör förbättras.

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola årligen upprätta en kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Redovisningen ska utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Samtliga skolor i Solna kommun använder en gemensam mall för kvalitetsredovisning där två olika målområden följs upp varje år. I kvalitetsredovisningen för 2006 är dessa områden Matematik och Särskilt stöd. För Granbackaskolan finns här redovisning och analys av resultat samt uppgift om åtgärder med anledning av analysen. Uppföljning av övriga ämnen och målområden saknas. Inte heller finns redovisat vilka resultat som uppnåtts när det gäller arbetet med de mål att sträva mot som läroplanen anger. Inspektörerna konstaterar att kvalitetsredovisningen därmed inte innehåller alla de delar som förordningen anger. Den kan därmed inte ligga till grund för analys av skolans verksamhet som helhet och fyller inte heller den avsedda funktionen att informera om verksamhet och resultat. I dessa avseenden måste kvalitetsredovisningen förbättras.

Kommunen har från och med 2007 tagit fram en ny mall för kvalitetsredovisning vilket skolledningen tror kommer att stärka skolans kvalitetsarbete.

2008-03-14 Stockholm

Lotta Hedén

Bertil Karlhager